

รธน. มาตรา ๓๕ มาตรา ๔๔ และมาตรา ๔๖

พ.ร.บ. การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๑ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๓

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๕ บัญญัติรับรองบุคคลมีเสรีภาพในเคหสถาน ย่อมได้รับความคุ้มครองเพื่อการอยู่อาศัยและครอบครองเคหสถานโดยปกติสุข และบุคคลใดเข้าไปในเคหสถานโดยปราศจากความยินยอมของผู้ครอบครองจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย มาตรา ๔๔ บัญญัติรับรองเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ ให้เสรีภาพในการรวมตัวชุมนุมกันเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ และการจำกัดเสรีภาพดังกล่าวจะกระทำโดยอาศัยบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะในกรณีการชุมนุมสาธารณะ และเพื่อคุ้มครองความสะดวกของประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะหรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองในภาวะสงครามหรือสถานการณ์ฉุกเฉินหรือในระหว่างเวลาที่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือประกาศกฎอัยการศึก และมาตรา ๔๖ บัญญัติรับรองสิทธิของบุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมมีสิทธิอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะหรือวัฒนธรรมอันดี และมีส่วนร่วมในการจัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

พระราชบัญญัติการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๑ มาตรา ๓๐ กำหนดให้การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) มีอำนาจเกี่ยวกับการขนส่งปิโตรเลียมทางท่อ โดยสามารถกำหนดเขตระบบการขนส่งปิโตรเลียมทางท่อเข้าไปในที่ดินของบุคคลใด ๆ รวมทั้งรื้อถอนอาคาร โรงเรือน หรือทำลายสิ่งอื่นที่สร้างขึ้นหรือทำขึ้นในเขตระบบการขนส่งปิโตรเลียมทางท่อ โดยแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครอง อสังหาริมทรัพย์ทราบล่วงหน้าภายในเวลาอันสมควร และต้องจ่ายค่าทดแทนในการใช้พื้นที่นั้นแก่เจ้าของ อสังหาริมทรัพย์ตามความเป็นธรรม การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะ จึงสามารถตรากฎหมายให้อำนาจ ปตท. แทรกแซงสิทธิและเสรีภาพของบุคคลในเคหสถานได้เท่าที่จำเป็นและไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพ รวมทั้งอำนาจดังกล่าวของ ปตท. หรือพนักงาน หรือผู้ปฏิบัติงานร่วมกับพนักงานเป็นไปเพื่อคุ้มครองความปลอดภัยเขตระบบการขนส่งปิโตรเลียมทางท่อ ซึ่งกฎหมายให้อำนาจ ปตท. ในการดูแลรักษาเขตระบบขนส่งปิโตรเลียมทางท่อและห้ามการชุมนุมเพื่อขัดขวางการกระทำของ ปตท. หรือพนักงานซึ่งกระทำการตามกฎหมาย และไม่เป็นการห้ามการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ แต่ไม่ได้หมายความว่าผู้ชุมนุมจะใช้เสรีภาพดังกล่าวขัดขวางหรือฝ่าฝืนกฎหมายได้ และมาตรา ๕๓ เป็นเรื่องกำหนดโทษแก่ผู้ขัดขวางการกระทำของ ปตท. หรือพนักงาน เพื่อให้ ปตท. ดำเนินงานต่อไปได้ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๔๔

ส่วนกรณีพระราชบัญญัติการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๑ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ หรือไม่นั้น ปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายบัญญัติถึงสิทธิของบุคคลที่รวมกันเป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมไว้เป็นการเฉพาะ กรณีจึงถือได้ว่า การบัญญัติให้อำนาจ ปตท. ในการดำเนินการวางระบบขนส่งปิโตรเลียมเพื่อประโยชน์สาธารณะ โดยการขอใช้พื้นที่ของเอกชนในชุมชนเท่าที่จำเป็น โดยบอกกล่าวล่วงหน้าและให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์สามารถยื่นคำร้อง

แสดงเหตุที่ไม่สมควรไปยังคณะกรรมการเพื่อวินิจฉัยได้ บทบัญญัติดังกล่าวจึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๔๖

ย่อโดย นางสาวพัลลภา ดาเกลี้ยง
นักวิชาการคดีรัฐธรรมนูญปฏิบัติการ

นายปฐมพงษ์ คำเขียว
ผู้อำนวยการกลุ่มงานคดี ๕

นางสาวพรพินี ปลุกเจริญ
ผู้อำนวยการสำนักคดี ๒

นายมนตรี กนกวารี
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านคดี รักษาราชการแทน
รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ตรวจ